

PEDAGOGIJA, OBRAZOVANJE I NASTAVA

svezak

2.

FAKULTET PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI
SVEUČILIŠTA U MOSTARU

PEDAGOGIJA, OBRAZOVANJE I NASTAVA
2. međunarodna znanstvena konferencija

Učiteljski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

Filozofski fakultet
Univerzitet u Novom Sadu

Nakladnik

Fakultet prirodoslovno-matematičkih
i odgojnih znanosti
Sveučilišta u Mostaru

Za nakladnika

prof. dr. sc. Mario Vasilj

Recenzenti

prof. dr. sc. Svetozar Dunderski
prof. dr. sc. Maja Ljubetić
prof. dr. sc. Branko Rafajac

Urednici

Neven Hrvatić
Anita Lukenda
Slavica Pavlović
Vedrana Spajić-Vrkaš
Mario Vasilj

Lektor

Ivan Baković, prof.

Korica

Humačka ploča, rad akademskog slikara
Krešimira Ledića

Grafička priprema i tisak

Print Team

CIP- Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

37(063)(082)

MEĐUNARODNA konferencija Pedagogija, odgoj i
nastava (2 ; 2013 ; Mostar)

Pedagogija, obrazovanje i nastava : zbornik
radova.- Moštar : Sveučilište, Fakultet
prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti, 2014.- 389
str. : graf. prikazi ; 24 cm

"Drugu međunarodnu znanstvenu konferenciju
Pedagogija, ... u Mostaru od 21. do 23. ožujka
2013. godine."--> predgovor.- Bibliografija i
bilješke uz tekst

ISBN 978-9958-16-023-3

COBISS.BH-ID 21263110

FAKULTET PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI
SVEUČILIŠTA U MOSTARU

PEDAGOGIJA, OBRAZOVANJE I NASTAVA

Zbornik radova
2. međunarodne znanstvene konferencije
Mostar, 21.- 23. ožujka 2013.

Mostar, svibnja 2014.

KAZALO SADRŽAJA:

Predgovor	9
Uvodno izlaganje	
Pristupi i modeli vanjskog vrednovanja kvalitete formalnog obrazovanja Dijana Vican	12
Konferencijski radovi	
Tjelesna i zdravstvena kultura – stavovi nastavnika <i>Ivan Kvesić</i>	24
Osposobljavanje budućih učitelja za cjeloživotno učenje <i>Alena Letina</i>	31
Upotreba didaktičkih računalnih igri kod uvježbavanja tablice množenja Sanja Loparić	42
Značaj uspješne komunikacije u nastavi engleskog jezika <i>Žermenka Lovrić</i>	51
Obrazovanje između očuvanja i promjene – analiza uspjeha na hrvatskoj državnoj maturi <i>Ivica Luketin, Ivica Boljat</i>	53
Budućnost društva koje (ne) uči! Nebojša Macanović	60
Učenje na daljinu Marijan Madunić, Heidi Cipriš Madunić	67
Uloga nastavnika u unapređivanju odgojno-obrazovne prakse posredstvom akcijskih istraživanja <i>Jelena Maksimović</i>	76
Osnovna načela i važnost upotrebe vizualnih efekata u elektroničkom obrazovanju <i>Dubravka Mandušić, Lucija Blašković</i>	83
Promicanje aktivnog građanstva u srednjoškolskom vjeronauku katoličke, pravoslavne i islamske vjeroispovijesti <i>Jeniđe Maroević-Kulaga</i>	89
Primjena SWOT analize i FAHP-a u razvoju strategije neformalnih vidova učenja Željko Marušić, Marko Odak	99
Cjeloživotno učenje i proces starenja: sveučilišni odgojno-obrazovni djelatnici u procesu „3P“ <i>Mirjana Mavrak</i>	109

Engaging with the effects of Europeanization and globalisation on linguistic diversity in London schools: Policy, research and practice <i>Dina Mehmedbegović</i>	117
Profesionalni razvoj učitelja u suvremenoj koncepciji osnovnoškolskog obrazovanja <i>Amela Mešić</i>	128
Inkluzija socijalno marginalizovanih grupa kao izraz demokratizacije društva <i>Jovana Milutinović, Slađana Zuković</i>	134
Primjena i uticaj multimedija u procesu nastave i učenja Maksuda Muratović.....	143
Uloga terenske nastave u obrazovanju studenata turizma na studiju geografije <i>Snježana Musa, Marija Misilo</i>	151
Funkcije vrednovanja i samovrednovanja u osiguranju kvaliteta rada škole Radmila Nikolić, Jelena Stamatović.....	162
Utjecaj produženog boravka na emocionalni i socijalni razvoj djece <i>Ines Novak, Katarina Pinjuh</i>	169
Student kao subjekt odgojno-obrazovnog procesa visokog školstva <i>Lidija Pehar</i>	176
Suradnja ustanova i udruge roditelja u provođenju programa rane intervencije za djecu s poremećajem iz autističnog spektra <i>Ivanka Pejić</i>	187
Važnost likovnog izražavanja djece predškolske dobi u prometnom odgoju i obrazovanju Dino Posavec, Vesna Novak.....	191
Mjesto stručnog usavršavanja učitelja u procesu njihova profesionalnog razvoja na primjeru njegove organizacije u Njemačkoj <i>Anto Prgomet</i>	197
Zastupljenost kinezioloških predmeta u studijskim programima u obrazovanju učitelja i odgojitelja na visokoškolskim institucijama Hrvatske i Europe <i>Ivan Prskalo, Marko Badrić, Mladen Kvesić</i>	205
Upotreba zadataka objektivnog tipa kao instrument vrednovanja znanja učenika u inteligentnim tutorskim sustavima <i>Krešimir Rakić</i>	212
Uloga Katoličke Crkve u odgoju i obrazovanju, s posebnim naglaskom na Bosnu i Hercegovinu <i>Vlatko Rosić</i>	219

Education from the Turkish proverbs' point of view <i>Ahmet Saban</i>	227
Pedagogija cjeloživotnog učenja i razvoj profesionalnih kompetencija odgojno-obrazovnih djelatnika <i>Draženka Sesan</i>	234
Pristup za ostvarivanje suradnje geografski udaljenih studenata u sustavu e-učenja <i>Slavomir Stankov, Divna Krpan</i>	240
Developing the ability of learning and thinking at a higher level at science classes – creative challenge or intellectual risk? <i>Snezana Stavreva Veselinovska, Sonja Petrovska</i>	249
Entuzijizam nastavnika <i>Nenad Suzić, Maja Trifunović</i>	260
Nastavne strategije za unaprjeđenje obrazovnih postignuća <i>Snježana Šarančić</i>	268
Međureligijska i međunacionalna osjetljivost mostarskih srednjoškolaca <i>Marija Šaravanja</i>	274
Primjena računala u nastavnom procesu prirodoslovno matematičkih predmeta <i>Vladimir Šimović, Matija Varga, Tedo Vrbanec</i>	281
Suradničkim učenjem do kvalitetnog odgojno-obrazovnog rada u kombiniranim razrednim odjelima <i>Vedrana Šuvar</i>	292
Razvoj nastavnog sadržaja uvažavajući SCORM referentni model za sustav Moodle <i>Daniel Vasić</i>	300
Integracija glazbe u program obveznog predškolskog odgoja i obrazovanja – male škole <i>Denis Vasilj, Martina Mičija Palić</i>	309
Mogućnosti primjene multimedijских sustava u nastavi prirode i društva <i>Mario Vasilj, Mario Dumančić, Ivan De Zan</i>	316
Isus Krist – komunikator istinske pedagogije <i>Mile Vidić</i>	321
Modaliteti učenja studenata predškolskog odgoja na FPMOZ, Sveučilišta u Mostaru <i>Ivana Visković</i>	327

Vrednovanje sustava e-učenja metodom eksperimenta <i>Tomislav Volarić</i>	335
Neke implikacije naučno-zasnovanog pristupa za razvoj pedagoške nauke <i>Nataša Vujisić, Aleksandra Maksimović</i>	342
Razvoj profesionalnih kompetencija strukovnih nastavnika <i>Julijana Zrno</i>	347

Predgovor

Drugu međunarodnu znanstvenu konferenciju *Pedagogija, obrazovanje i nastava* organizirao je Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti u Mostaru od 21. do 23. ožujka 2013. godine. Suorganizatori su bili Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, a pokrovitelj Konferencije bio je Predsjedatelj Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Ciljevi Konferencije bili su, između ostalih, identificirati teorije, politike i istraživačke pristupe odgoju i obrazovanju te kritički razmotriti i vrjednovati doprinose pedagogije unaprjeđenju (izvan)institucionalne odgojno-obrazovne prakse.

Konferencija je „privukla“ mnogo autora iz raznih znanstvenih disciplina i područja djelovanja. Prijavilo se preko 200 sudionika iz različitih krajeva svijeta (Bosna i Hercegovina, Bugarska, Grčka, Hrvatska, Južnoafrička Republika, Kazahstan, Makedonija, Ruanda, Rusija, Srbija, Turska, Velika Britanija). Na trodnevnoj konferenciji radilo se plenarno, zatim po tematskim skupinama, u tri paralelne sesije, a organiziran je i okrugli stol.

Uvodna izlaganja i konferencijski radovi, sabrani u Zborniku koji je pred vama, svojim sadržajem u velikoj mjeri odražavaju raznoliki spektar tematskih područja, od odgojno-obrazovnih teorija i istraživačkih pristupa; mjesta pedagogije, politika obrazovanja i odgojno-obrazovne prakse u vrijeme neoliberalizma; učinaka europeizacije i globalizacije na znanost o odgoju i na nacionalne odgojno-obrazovne sustave; promicanja aktivnog građanstva u višekulturnom demokratskom društvu; pedagogijskih pristupa vrjednovanju, samovrjednovanju i osiguranju kvalitete odgojno-obrazovnog procesa; uloge novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i medija u odgoju i obrazovanju do cjeloživotnog učenja i razvoja profesionalnih kompetencija odgojno-obrazovnih djelatnika.

Zahvaljujemo recenzentima Zbornika, uglednim sveučilišnim profesorima: Svetozaru Dunderskom iz Novog Sada, Maji Ljubetić iz Splita i Branku Rafajcu iz Rijeke. Također zahvaljujemo recenzentima radova: prof. dr. sc. Milici Andevski, doc. dr. sc. Vesni Bedeković, prof. emeritusu dr. sc. Mladenu Bevandi, doc. dr. sc. Snježani Dobroti, prof. dr. sc. Oliveri Gajić, prof. dr. sc. Nevenu Hrvatiću, prof. dr. sc. Stjepanu Jagiću, prof. dr. sc. Aniti Klapan, znanstvenoj novakinji Aniti Lukendi, prof. dr. sc. Maji Ljubetić, doc. dr. sc. Tonći Marušiću, prof. dr. sc. Jovani Milutinović, doc. dr. sc. Slavici Pavlović, prof. dr. sc. Lidiji Pehar, prof. dr. sc. Ivanu Prskalu, prof. dr. sc. Branku Rafajcu, prof. dr. sc. Vedrani Spajić-Vrkaš, prof. dr. sc. Vladimiru Šimoviću, prof. dr. sc. Mariju Vasilju, prof. dr. sc. Dijani Vican i prof. dr. sc. Slađani Zuković.

Nadamo se da će Zbornik radova biti vrijedan izvor (sa)znanja, informacija i ideja, kako znanstvenicima i djelatnicima u području odgoja i obrazovanja, tako i kreatorima obrazovne politike, ali i svim zainteresiranim čitateljima i široj javnosti.

U Mostaru, svibnja 2014. godine

Prof. dr. sc. Mario Vasilj
Dekan Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i
odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru